

**Brief DB WB ingebracht bij Besluitvorming Vaststellen Bestemmingsplan Dijkversterking TiWa
25 mei 2021** (Op aangedragen vraagstukken is in *cursief* een reactie gegeven.)

DB WB Bijdrage Hans Daudeij
RAAD WEST BETUWE
25 mei 2021
Agendapunt 15

VASTSTELLEN BESTEMMINGSPAN DIJKVERSTERKING TIEL-WAARDENBURG (TIWA)

Voorzitter,
Dorpsbelangen West Betuwe verzoekt uw college dit agendapunt van de agenda af te willen voeren en wel om de volgende redenen.

Dank voor de beantwoording van de vragen, maar wij moeten helaas constateren dat op geen enkele manier argumenten door het Waterschap zijn aangedragen die inzicht geven in de keuze voor een brede, dan wel smalle dijk bij Ophemert.

Wij erkennen dat het Waterschap belast is met de hoogwaterveiligheid, maar zoals de Commissie Boertien in 1992 al aangaf zullen er valide argumenten moeten worden aangedragen die de aantasting van de natuur (ter plaatse ca 60 Ha) door de toepassing van brede dijken rechtvaardigen.

Dat knelt te meer waar wij als raad de verantwoording dragen voor het behoud van het cultuur landschappelijk gedeelte, ter plaatse het typisch Betuws landschap, deel uitmakend van ons Rivierengebied, dat hiermee onherroepelijk ernstig zal worden aangetast en verloren gaat.

Reactie:

Op basis van de Handreiking Ruimtelijke Kwaliteit is de inpassing van de nieuwe dijk meegenomen in de planuitwerkingsfase. Deze handreiking geldt voor Tiel-Waardenburg en is ook opgesteld voor de andere dijkversterkingsprojecten. Hierin is juist beschreven dat inpassing in het kenmerkende rivierenlandschap aandacht behoeft. Dit heeft onder andere betrekking op landschappelijke én cultuurhistorische kenmerken. Voorbeelden hiervan zijn: Behoud van wielen en het bochtige tracé. Ook het MER gaat in op effecten van de dijkversterkingsmaatregelen op onder andere cultuurhistorie en landschap. Afwegingen zijn hierin opgenomen en de Commissie MER heeft hier positief op geadviseerd. Dit geldt eveneens voor de afwegingen die zijn gemaakt ten aanzien van aanwezige natuurwaarden. Per saldo wordt naast kwaliteitsverbetering, meer natuur toegevoegd dan wordt aangetast.

De wijze van compensatie in het kader van de Wet natuurbescherming cq. aantasting van areaal Natura-2000 natuur is beschreven in de compensatieplannen (Natura 2000 en Gelders Natuur Netwerk): compensatieplan Natura 2000 en een compensatieplan GNN. Deze plannen maken onderdeel uit van het Projectplan Waterwet, de vergunningsaanvraag Wet Natuurbescherming en het bestemmingsplan (bijlage bij de regels). De provincie is bevoegd gezag voor de vergunning (en ontheffing) Wet natuurbescherming en heeft deze intussen verleend.

Wij vinden de opstelling van het Waterschap in deze onevenredig in relatie tot de genomen besluiten voor een constructieve smalle dijk bij Heesselt. Ook bij Varik doen zich gelijksoortige problemen met de brede dijk plannen voor.

Dorpsbelangen West Betuwe vindt dat er geen tweedeling in behandeling moet ontstaan langs dezelfde dijk en zit ook niet te wachten op een stroom van procedures die door bewoners ter plekke al zijn aangekondigd. Blijkbaar schort er iets ernstigs aan de communicatie door het Waterschap en kunnen wij uit de bewonersverhalen opmaken dat afspraken en toezeggingen niet worden nagekomen.

Reactie:

Zoals aangegeven hebben voor alle dijkvakken afwegingen plaatsgevonden. Keuzes zijn gemaakt, afhankelijk van de specifieke situatie, maar altijd volgens de door het waterschap gehanteerde voorkeursvolgorde waarbij de eerste voorkeur een versterking in grond is. Indien een versterking in grond niet mogelijk is en de dijk niet in de richting van de polderkant of in de richting van de rivierkant kan worden versterkt, wordt de dijk met constructies versterkt.

Het waterschap heeft met diverse belanghebbenden gesprekken gevoerd en er zijn in de afgelopen jaren informatiebijeenkomsten, dijkgesprekken en keukentafelgesprekken gehouden. Het waterschap heeft daarbij als zoveel mogelijk gepoogd aan te sluiten bij de werkwijze zoals die gaat gelden onder de omgevingswet. Dit betekent, in gesprek gaan en luisteren naar adviezen/oplossingen die door derden worden aangedragen en waar mogelijk deze overnemen. Het waterschap heeft daarvoor een zorgvuldig proces doorlopen. Het waterschap realiseert zich ook dat dat zeker door de ontstane situatie vanwege Covid-19 de afstemming met de omgeving vanaf maart 2020 niet optimaal is geweest.

Er vinden momenteel gesprekken plaats met bewoners uit Ophemert. Zo is gesproken met de beide insprekers van de afgelopen raadscyclus en zijn gesprekken gepland met andere betrokkenen. Deze gesprekken vinden plaats met de gemeente, al of niet met vertegenwoordiging van het Waterschap.

In de toelichting op de plannen wordt een bijna paradijselijke nieuwe situatie na uitvoering beschreven van speelweides, recreatiegebieden en zo verder in de volle natuur. Bij bestudering blijkt dat we dan wel ineens over Natura 2000 gebieden spreken, waarover Waterschap Rivierenland niet gaat.

Reactie:

Bij de inpassing van de nieuwe dijk is ook gekeken naar kansen die de dijkversterking biedt. Zo kan op enkele plekken de aansluiting van de kern op de uiterwaarden verbeterd worden, bijvoorbeeld door te kijken waar (extra) dijktrappen kunnen worden geplaatst en deze te laten aansluiten op struin- of wandelpaden. Het bestemmingsplan maakt dit mogelijk voor wat betreft extensieve vormen van (dag)recreatie. Dit is conform andere, vigerende bestemmingsplannen in de gemeente West Betuwe. In Ophemert wordt lokaal de verkeerssituatie verbeterd doordat de aansluiting van de Molenstraat en de Kapelstraat op de dijk wordt gewijzigd.

Van nieuwe (grootschalige) recreatieve ontwikkelingen in de uiterwaarden is geen sprake bij het project Tiel-Waardenburg.

De ambtelijke beantwoording met betrekking tot de aan te voeren schone grond doet vermoeden dat er voorlopig geen sprake zal zijn van enige dijkverzwarringsactiviteiten, omdat er amper schone grond voorradig is. Of je die verantwoordelijkheid nu afschuift op de aannemer of niet, het is gewoon bijna onbetaalbaar.

Reactie:

De start van de uitvoering van dijkversterkingsproject Tiel-Waardenburg is beoogd in 2022. Er bestaat op dit moment geen verwachting dat dit niet mogelijk zou zijn omdat er (niet voldoende) toepasbare grond beschikbaar zou zijn. Deze verwachting bestaat ook niet bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP), dat de uitvoering van alle dijkversterkingsprojecten in Nederland in beeld heeft.

Gelet op de beantwoording inzake de verweerkosten zijn er blijkbaar nog geen harde contractuele afspraken tussen Provincie en Waterschap gemaakt.

Reactie:

Zoals eerder aangegeven maken provincie en het waterschap afspraken over het voeren van verweer bij dijkversterkingsprojecten in de beroepsprocedure. Zo is voor project Gorinchem-Waardenburg de samenwerking die hiervoor nodig is al gestart. Overigens is ook de gemeente West Betuwe hierbij betrokken als bevoegd gezag voor enkele planonderdelen. Gelet op de gecoördineerde procedure zal ook de benodigde afstemming plaatsvinden tussen de (vertegenwoordiging in) verweer namens de diverse bevoegde gezagen. De provincie is hierin aanspreekpunt als wettelijk aangewezen coördinator van de te doorlopen project procedure.

Gegeven het vorengaande kan de nu ontstane tijdsruimte door de portefeuillehouder worden gebruikt om het Waterschap te vragen ons klip en klaar berekeningen te overleggen, waaruit blijkt wat de kosten voor een brede, dan wel constructieve smalle dijk behelzen.

Reactie:

De keuzes die het waterschap heeft gemaakt ten aanzien van de dijkversterkingsoplossingen (in grond dan wel met constructies) komen voort uit in ieder geval de besluitvorming van het voorkeursalternatief dat in 2018 door het waterschap is vastgesteld. Hierop volgend heeft tot op heden de planuitwerking plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot een nadere uitwerking van het dijkontwerp welke zich heeft vertaald in het Projectplan Waterwet, met bij behorende planonderdelen. Hierover heeft reeds besluitvorming plaatsgehad door het waterschap. Op dit moment ligt bij de gemeenteraad van West Betuwe enkel het bestemmingsplan ter besluitvorming voor.

De kostenberekeningen c.q. businesscases die zijn opgesteld in het kader van de verkenningsfase en de planuitwerkingsfase, waarbij duidelijk is geworden of sprake is van constructie dan wel versterking in grond, zijn door het waterschap voorgelegd aan het HWBP. Dit is ook de instantie die deze berekeningen toetst (onder andere op de beginselen van 'sober en doelmatigheid') en de benodigde beschikkingen verstrekt. Er is geen reden om aan te nemen dat dit niet zorgvuldig gebeurt.

Voor het project Tiel-Waardenburg ziet het waterschap nu -in aanloop naar de uitvoering- geen toegevoegde waarde om nader onderzoek te doen naar kosten en een MKBA uit te voeren. Gelet ook op hetgeen hiervoor is gesteld over de rol van het HWBP. Voor een nadere onderbouwing van dit punt verwijzen wij naar de bijgevoegde annotatie van het waterschap.

Temeer waar in kringen van de Deltacommissaris, als in die van het Waterschap zelf, de door de bewoners aangedragen veilige alternatieve dijk met damwanden als zeer positief werd bestempeld, alleen financieel te duur zou zijn, zonder hier echter aan gerekend te hebben. Inmiddels is het NA CORONA tijdperk ingetreden, waarbij zich een explosie van de grondstoffenprijzen voordoet, waardoor de huidige dijkbegrotingen verre van actueel meer zijn en het zomaar zou kunnen dat een constructieve dijk bij Ophemert (en Varik) zeer wel haalbaar is, gelet op een levensduur van 100 jaar i.p.v. 50 bij een brede dijk, het behoud van natuurwaarden, alsmede de grote positieve maatschappelijke meerwaarde. Daarom het verzoek van Dorpsbelangen West Betuwe dit agendapunt nu af te voeren.

Reactie:

Het waterschap heeft -in relatie tot het concept De Ideale Rivierdijk- aangegeven bij de initiatiefnemer aandacht te vragen voor het concept bij haar alliantiepartners, inclusief het kostenaspect en de MKBA.